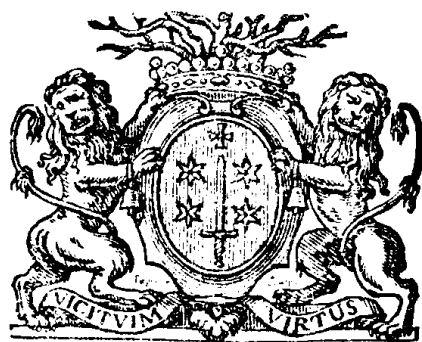


Opregte

## HAARLEMSCHE

van



## C O U R A N T

28 October.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: f 5 in de drie maanden.

## BERLIJN, 25 October.

De vergadering van den pruisischen Landdag is heden binnen den tijd van een half uur afgelopen, en de leden van beide de Huizen hebben eenstemmig, en uit een gevoel van welbegrepen vaderlandsliefde, gemeend zich van alle woordenwisseling te moeten onthouden.

Al de gallerijen, voor de toehoorders bestemd, waren bezet, even als de tribune van het corps diplomatique. Al de ministers waren tegenwoordig, en in de koninklijke loge bevond zich de generaal v. Wrangell. Het berigt, betreffende het te nemen besluit, was gesteld door den heer Homeyer, lid van het Heerenhuis. Het behelst eene beknopte opgave van de genomene maatregelen, van het oogenblik op 't welk 's Konings ongesteldheid zich heeft geopenbaard. Het bevat het op de overgelegde geneeskundige bescheiden gegronde betoog, dat Z. M. bij magte is geweest om vrij en ongehinderd van zijnen wil te doen blijken; maar ook tevens de in deze bescheiden opgenomen verklaring, dat het onmogelijk is geweest, zelfs bij benadering, den tijd te bepalen, op welken men mag hopen dat Z. M. weder geheel en al hersteld zal zijn, en de commissie heeft daarbij zeer bepaaldelijk doen uitkomen, dat het 's Konings uitdrukkelijke begeerte is geweest, het staatsbewind niet eerder weder optevatten, dan bij een volledig herstel, en het beheer der Rijks-aangelegenheden tot dien tijd aan den Prins, onder deszelfs eigene verantwoordelijkheid, te willen overlaten; weshalve met het regentschap ten eenemale aan het grondwettig voorschrift wordt voldaan, hetwelk eene dergelijke instelling, bij eene voortdurende ongesteldheid van het hoofd van den Staat, gebiedend vordert.

Nadat al de leden, als een enig man, van hunne plaatsen waren opgerezen, en luide hunne toestemming aan de voordragt hadden verleend, heeft de voorzitter hun kortelijk, maar op eene indrukwekkende wijze, gelukgewenscht met dit besluit en met de blijken van vaderlandsliefde, door hen, bij de behandeling dezer zoo gewichtige als teedere aangelegenheid, betoond.

Den 19<sup>den</sup> dezer zijn III. MM. de Koning en de Koningin, onder den naam van den graaf en de gravin van Zollern, te Meran in Tirol aangekomen en hebben zij hunnen intrek genomen in het kasteel van Rottenstein. De Koning scheen eenigzins vermoeid van de reis, maar heeft zich niettemin den volgenden dag in staat bevonden, als naar gewoonte, eene wandeling te doen. Het gevolg, 't welk uit niet minder dan 70 personen bestaat, is in de buitenverblijven van Haller en Mazegger gehuisvest.

## PARIJS, 25 October.

Van eene half-officiële zijde wordt medegedeeld, dat weldra bij den Staatsraad zal worden ingediend een wetsontwerp, betreffende de landbouwkundige assurantien, 't welk op geheel andere grondslagen zal berusten dan dat, 't welk ten vorigen jare door die vergadering is onderzocht. Een der grondslagen, op welke het nieuwe ontwerp zal berusten, is, dat de assurantien zullen worden toevertrouwd aan de bijzondere maatschappijen, in stede van te zullen geschieden door den Staat.

Voorts zal de Staatsraad eerlang te beslissen hebben over het herstel der instelling, genaamd *le Conseil du sceau des titres*, als een gevolg van de onlangs uitgevaardigde wet betreffende het onregtmatig voeren der titels van adel, en wat des meer zij. Zullen de regtbanken in de gelegenheid worden gesteld, om die wet met matiging en billijkheid toetepassen, dan zal eene speciale wetgeving moeten worden ingevoerd voor de staving van de echtheid der titels van adel. Reeds heeft de minister van Justitie een verslag aan den Keizer gerigt, waarin de aandacht van Z. M. op deze aangelegenheid wordt gevestigd.

Vrijdag jl. heeft eene langdurige conferentie plaats gehad tusschen Prins Napoleon en eenige engelsche kapiteelgen, in welke is gehandeld over den aanleg van spoorwegen in Algerie. Zoowel fransche als britsche maatschappijen stellen zich op den voorgrond om met dien aanleg te worden belast. Een der adjudanten van den Prins is dezer dagen naar de africaansche kolonie vertrokken.

In een der gebouwen, behoorende tot het paleis van Prins Napoleon, is een nieuw gebouw gewelf ingestort, op 't oogenblik, dat de schoren, welke het metselwerk zijn daarbij onder het puin bedolven geraakt en zwaar gewond onder hetzelfde uitgehaald.

Prins Jérôme, die zich tijdens het ongeval in het paleis van zijnen zoon bevond, heeft zich terstond met dezen begebenen naar de twee gekwetste werklieden, die worden verpleegd door den eersten geneesheer van het Huis van dien Vorst, op welks last zij naar het hospitaal Beaujon zijn overgebracht. — Van het gebeurde wordt in den *Moniteur* melding gemaakt.

Onder de dagbladen, die deelnemen aan den strijd over de aangelegenheid van Mortara, moet genoemd worden het half-officiële dagblad *la Patrie*, 't welk heden voor het eerst zich daarover uitlaat, met de verklaring, dat het uit eerbied voor de godsdienst had willen zwijgen, maar thans verplicht is om te spreken, al ware het alleen opdat het publiek niet zou denken, dat het met de zaak verlegen was.

Volgens *la Patrie* heeft het ultramontaansche hoofdorgaan *l'Univers*, 't welk het wegvoeren van den jongen Mortara zoekt te regtvaardigen op grond der kanonieke wetten, ongelijk in Frankrijk, evenzeer als de dagbladen *le Siècle*, *de Journal des Débats*, *le Constitutionnel* en *la Presse* ongelijk zouden hebben in Rome. In Frankrijk

toch is de burgerlijke wet onafhankelijk van de kerkelijke, terwijl in Rome de Kerk ook burgerlijk bestuurt. De waardering van het gebeurde hangt alzoo geheel af van het standpunt, waarop men zich plaatst.

Volgens den half-officiële publicist, moet men evenwel te goeder trouw te werk gaan, en erkennen, dat het wegvoeren van den jongen Mortara, waarvan zooveel ophef wordt gemaakt, eene daad is vrij wat minder krenkend voor het menschedom en voor de vrijheid, dan zoovele andere feiten, die elders voorvallen, ook zelfs in landen, waar geenszins die eenheid bestaat tusschen het civiele en het godsdienstige element. Thans zou het weder blijken, dat onverdraagzaamheid een onafschiedelijk gevolg is van verwarring en zamensmelteling dezer beide elementen. Alleen door eene scherpe afscheiding kan de waarachtige gewetens-vrijheid worden verkregen. De genoemde schrijver wijst, ten betooge dezer stelling, op Rusland, waar de vervolging der dissidenten de pligt is der Regering; — op Zweden, waar lieden, die van het luthersche geloof tot een ander overgaan, geregteijk worden verbannen; — op Engeland, dat land der vrijheid bij uitnemendheid, waar het koninklijk gezag werkelijk een pausselijk gezag is; waar de aartsbisshop van Ierland genoodzaakt is geweest te protesteren tegen wegrooving van katholieke kinderen, die aan den familiekring zijn ontrukkt om te worden geplaatst op eene protestantsche school; welk feit te schandelijker was omdat het weeskinderen waren, welker vader voor Sebastopol was gesneuveld. *La Patrie* zegt dienaangaande woordelijk: „In deze aangelegenheid was het gepleegde geweld te meer van hatelijken aard, omdat daardoor zelfs de dood werd gehoord.”

In het genoemde dagblad wordt daarna de aandacht gevestigd op de zegeningen, die voor Frankrijk zijn voortgevloeid uit de orde van zaken, welke door de revolutie van 1789 is in 't leven geroepen. De gewetens-vrijheid is de groote vrucht van dien staats-schok. Langzaam, wel is waar, zet dat beginsel zijne overwinningen voort, maar het moet ten laatste zegepralen, ook te Rome, waar de tegenstand evenwel zeer krachtig is, ten gevolge van het gemengde karakter der daar regerende overheid; eene overheid, vertegenwoordigd door *Pius IX*, die door Frankrijk meer dan eenige andere natie wordt geëerbiedigd, en die onvoorwaardelijk door de fransche legernagt naar het Vaticaan is teruggebracht, in het vertrouwen, dat zij met wijsheid en matiging het werk der wedergeboorte van Italië zal voorbereiden. Het behoeft dus, naar luid van *la Patrie*, wel geen nader betoog, dat het geenszins Frankrijk zou voegen, om dwang aantewenden, ten aanzien van eene mogendheid, die door eigene zedelijke beginselen wordt beschermd en door den algemeenen eerbied meer onverwinnbaar is dan de sterkste legerscharen.

Wat de fransche Regering echter mogt doen, was het geven van goeden raad, en in dit opzigt is zij ook niet achterlijk gebleven. De onderhandelingen worden met omzigtigheid gevoerd, en alles, wat den schijn mogt hebben zelfs van zedelijken dwang, moet met de uiterste zorgvuldigheid worden vermeden. „Frankrijk (dus eindigt dit half-officiële betoog) heeft, als eene natie die katholiek is in hare beschaving, hare geschiedenis, hare zedelijke natuur, en in de overtuiging van de overgrootte meerderheid der bevolking, — doch tevens als eene natie, die vrijzinnig is door zeden en wetten, — dat Frankrijk heeft aan het gemoed van *Pius IX* moeten kenbaar maken zijne angsten, zijn leedwezen, zijn verlangen naar eene beslissing, waardoor de vijanden der Kerk zullen worden ontwapend, en voldoening zal worden gegeven aan het regt van het huisgezin, zonder dat de belangen der godsdienst worden gekrenkt. Het hoofd der Christenheid zal deze eerbiedige en welgemeende bedenkingen op den waren prijs weten te schatten, en zal uitspraak doen, als bekleed met het hoogste gezag, 't welk hem door niemand wordt betwist, en 't welk zoo onafhankelijk is dat het zich alleen voor God heeft te verantwoorden.”

Er worden personen gevonden, die overtuigd zijn, dat dit betoog de zienswijze inhoudt der fransche Regering over de aangelegenheid van Mortara, en alzoo in meer dan één opzigt als van belang moet worden beschouwd.

De clericale bladen zijn volstrekt niet overtuigd, dat de fransche Regering eerbied koestert voor het pausselijke gezag, en meenen, dat, ingeval die Regering inderdaad ontzag voor dat bewind had willen aan den dag leggen, zij niet zou hebben geduld, dat het zoo jammerlijk werd beledigd en gehoord door de dagbladen, die zich niet de geringste aanmerking mogen veroorloven zelfs over eenigen onder-prefect, zonder eene officiële waarschuwing, of wellicht eene zwaardere straf, te bekomen.

De heer Allouy maakt in het *Journal des Débats* de aanmerking, dat de beleedigende en schimpende wijze, waarop de heer Louis Veuillot zich gisteren in de *Univers* over Frankrijk heeft uitgelaten, alleziens strekt tot regtvaardiging van de uitdrukking „*Mazzini* der Kerk”, hem en zijnen medestanders onlangs door den *Constitutionnel* naar het hoofd geworpen.

## PARIJS, 26 October.

Thans, nu de zaak, wat de *Charles-et-Georges* aangaat, is geschikt, beijvert men zich, in de diplomatieke kringen alhier te verkondigen, dat de portugesche Regering volstrekt niet is gekrenkt of vernederd, wat hare waardigheid of haren invloed aangaat, in de oogen van het bewind te Parijs, 't welk gaarne het mogelijke wil aanwenden om den onaangename indruk, welken de onderhandelingen welligt hebben nagelaten, te doen verdwijnen. Men houdt steeds vol, dat Groot-Brittannië zich alleen met de zaak heeft

gemoeid om Portugal te bewegen tot de aanneming der vorderingen van Frankrijk. Over het algemeen is men hier tevreden met den loop, welken de zaken hebben genomen, en beschouwt men het als eene gunstige omstandigheid, dat Frankrijk voldoening heeft erlangd, terwijl het in goede verstandhouding is gebleven met de twee mogendheden, welke men vreesde, dat zich op den duur gekrenkt zouden gevoelen. De schadeloosstelling moet nog worden bepaald, maar men verwacht, dat Frankrijk zich, wat dit punt aangaat, rekkelijk zal betoonen.

Het is nog niet zeker, of de Keizer en de Keizerin in het begin van November naar Compiègne zullen vertrekken. Heden wordt verzekerd, dat III. MM. nog geenszins van den togt derwaarts hebben afgezien.

De minister van Marine heeft inmiddels, met den telegraaf, den admiraal Lavaud gelast om met de oorlogschepen *Donauwerth* en *Austerlitz* onverwijld naar Brest te sterven.

— Hier ter stede bevinden zich thans verscheidene engelsche officieren op hunne doorreis van Engeland naar Indië, of naar China. Naar men verneemt, hebben de diplomatieke agenten van Groot-Brittannië weder eene nederlaag geleden aan het Hof van den Keizer der Birmanen. Deze laatste Monarch heeft namelijk geweigerd aan de gezanten van den Gouverneur-generaal van Britsch-Indië om zich in eene naauwere betrekking aan Engeland aantesluiten, op grond, dat hij, noch voor zich, noch voor zijne nakomelingen, zijne vrijheid en onafhankelijkheid wilde opofferen ten behoeve eener mogendheid, die altijd begint met zich te allieren met de natien, welke zij wil overheerschen.

— De laatste berigten uit Egypte melden, dat de Keizer van Abyssinië met eene krijgsmagt tegen Tigritia zal optrekken, ter sterkte van 30,000 man, van welke 4000 man ruitery, onder het bevel van een gewezen franschen onder-officier der africaansche jagers.

## LONDEN, 25 October ('s avonds).

Uit de opgaven der uitvoeren van britsche voortbrengselen in de maand September jl. blijkt, dat de drukkende invloed van de jongste geld-crisis zich nog altijd bij den handel doet gevoelen. In de genoemde maand hebben de uitvoeren eene waarde van 10,713,765 p. st. bedragen, tegen 11,068,874 p. st. in September des vorigen jaars, en 10,216,671 p. st. in September van 1856. In de negen eerste maanden van het loopende jaar is voor 86,310,329 p. st. aan britsche voortbrengselen uitgevoerd, tegen 95,735,592 en 84,906,605 p. st. in dezelfde maanden van 1857 en van 1856.

— Verleden zaterdag is te Woolwich van stapel gelaten het schroefstoomschip *Edgar*, geboord voor 91 st. De uiterste lengte van dit vaartuig is 266 eng. voet, de breedte 55, de diepte 53 voet. De inhoud bedraagt 3,094 ton. De stoomwerktuigen zijn van 600 paardenkrachten. Een tweede schip van dezelfde afmetingen, de *Anson*, zal op stapel gezet worden.

— Het gouvernement heeft dezer dagen belangrijke veranderingen van de kleding der in O-Indië dienende troepen vastgesteld, welke ten doel hebben om de gezondheid en het gemak der soldaten te bevorderen. De nieuwe uniform zal bestaan in een wijd opperkleed (*tunica*) en wijde pantalon, beiden van eene ligtkleurige voornamelijk uit katoen bestaande stof. — Deze kledingstukken zullen niet van regeringswege aan de maatschappen geleverd worden, maar door de commandanten der regimenten en depôts, welke daarvoor tegen een vast tarief betaling zullen erlangen van het departement van Oorlog. De nieuwe kleding zal zoo spoedig mogelijk ingevoerd worden.

— De beurs was heden weder zeer gedrukt, ofschoon geene bepaalde reden daarvan bekend was. De 3 pc. gecons. resc. 98½, ¼.

## LONDEN, 26 October.

Een officieel berigt van den secretaris van het gouvernement te Bombay, van den 27<sup>sten</sup> September, vermeldt de volgende bijzonderheden:

„In Oude heeft een welgelukte aanval plaats gehad op een corps muitelingen, sterk 3000 man, 't welk zich op het eiland Gogra bevond. Drie compagnien europesche soldaten, het contingent van Kopperthela en eenige ruiters van het corps van den generaal Hodson hebben deze rebellie aangetast, en hen uit hunne positie op het eiland verjaagd, naar men verzekert, met een verlies van duizend dooden. De artillerie heeft nog eene groote slagting onder de vlugtelingen aangerigt, en twee vaartuigen, beladen met vijanden, in den grond geboord.

„Men zeide, dat twee opperhoofden der muitelingen onder de gesneuvelden werden geteld. De door de Engelschen geleden verliezen zijn niet belangrijk.

„In het Centrale Indië zijn de muitelingen van Gwalior in Seronge gevestigd, maar men vermoedde, dat zij de Nerbudda zouden trachten over te trekken tusschen Sanga en Belza. Alsnu zijn de drie afdeelingen troepen, welke zich in het Centrale Indië in 't veld bevinden, aldus geposteerd: de generaal Mitchell, welke de troepen van Malwa onder zijne bevelen heeft, staat te Belsa; de generaal Parke bezet, met de troepen van Neemuck, Serangpore. De generaal O'Smith is met zijne krijgsmagt in aantocht van Goona naar de zijde van Seronge.

„De eerste versterking van ruitery, naar het Centrale Indië bestemd, bestaande uit de ruiters van Guzerat en Gakwar, onder bevel van den kapitein Buckle, werd tegen den 26<sup>sten</sup>, van Dohad komende, te Oojein gewacht. In Bombay was alles rustig.”

## BRUSSEL, 26 October.

De liberalen hebben te Mechelen eene belangrijke zegepraal behaald. De heeren *Fabry* en *Verhaegen* zijn tot leden van den Raad gekozen, met 512 en 410 stemmen. De clericale candidaten *van Melkebeke* en *van Caster* hadden slechts 380 en 219 stemmen erlangd.

## 's GRAVENHAGE, 27 October.

Bij besluit van 18 October jl. heeft Z. M. de statuten van de Leeuwarden opgerigte Vereniging „*Eigen brood loven*“ goedgekeurd en die Vereniging mitsdien als regtspersoon erkend.

De genoemde Vereniging stelt zich ten doel, het maatschappelijk geluk der minder geboeden van de hervormde gemeente te Leeuwarden te bevorderen, door hun, die geene vaste of winter-bedeeling hebben, betere en goedkoopere woningen te verschaffen. Overeenkomstig de zinspreuk der Vereniging tracht zij tevens door het verschaffen van deze woningen, aanvraag om onderstand bij de diakonie der nederd. hervormde gemeente te Leeuwarden te voorkomen. De woningen zullen tegen een billijken prijs verhuurd worden, bij voorkeur aan lidmaten der hervormde gemeente, ofschoon ook hervormden, die geene lidmaten zijn, als huurders aangenomen kunnen worden. Indien de huurder in vaste of in winter-bedeeling wordt opgenomen, wordt de woning hem dadelijk opgezegd. In de woningen der Vereniging mag, onder welk voorwendsel ook, geen sterke drank verkocht, noch eenige onzedelijke inrigting gehouden worden. — Het kapitaal der Vereniging, door deelenoten bijeengebracht, zal worden gebezigd tot aanbouw van nieuwe woningen, of, zoo eene gunstige gelegenheid zich aanbiedt, tot het verbeteren van bestaande woningen. De aandeelhouders zullen, indien de gemaakte winst het toelaat, eene jaarlijksche rente genieten van minstens drie en hoogstens vier ten honderd; de verdere winst is bestemd tot het aankopen en verbeteren of wegnemen van bouwvallige of ongezonde verblijven. De Vereniging wordt aangegaan voor den tijd van 25 jaren. Haar kapitaal is bepaald op eene som van ten minste tien, en ten hoogste vijftig duizend gulden, verdeeld in aandelen van f100. — Tot het bestuur, bestaande uit vijf leden, zullen alleen oud-diakenen of werkende diakenen verkozen kunnen worden.

— De heer *v. Heiden Reinesteyn* is te Assen, met 467 van 651 stemmen, op nieuw tot lid der der Tweede-Kamer benoemd.

— Het oefenings-eskader, onder bevel van den s. b. n. 't *Hoof*, is heden te Portsmouth aangekomen.

## HAARLEM, 27 October.

Volgens een telegram uit Londen, heeft men aldaar de navolgende berichten uit Indie ontvangen: Shanghai, 2 September: weinig omzet; zijde prijshoudend; — Calcutta 22 September, producten willig; geld geradelijk te bekomen.

Voor de Algemeene Maatschappij voor het daarstellen van het kanaal van Suez, opgericht krachtens een besluit van den Onder-Koning van Egypte, heeft de heer *de Lesseps*, concessionaris voor den aanleg van dit kanaal, eene inschrijving geopend, ter uitvoering dezer onderneming en van het van den Onder-Koning bekomen mandaat, na zich van de medewerking der voornaamste financiers te hebben verzekerd.

Daarbij is aangekondigd, dat het kanaal bestemd is om de versnelde gemeenschap tusschen de beide werelddelen te herstellen, welke men, na het ontdekken van de vaart rondom de Kaap-de-Gode-Hoop, had laten varen, en de Middellandsche-zee in dadelijk verband te brengen met de Roode-, Indische- en Chinesche-zeeën.

Het doel en de handels- en geldelijke voordeelen der onderneming zijn: het openen van een kanaal door de landengte; de vereeniging van den Nijl met dit kanaal, door middel van een kanaal van irrigantie en riviervaart; het ontginnen van 133,000 hectaren land, aan de Maatschappij afgestaan, waarvan 63,000 hectaren dadelijk bebouwbare grond; en 70,000 hectaren, welke eene strook van twee kilometers breedte langs de oevers der kanalen en rondom de havens uitmaken.

Men rekent de besparing van kosten voor de groote vaart naar Indie, door middel van dit kanaal, op tien franken per scheepstoon.

Het kapitaal, voor de onderneming benoodigd, wordt op 200 miljoen fr. geschat, verdeeld in 400.000 aandelen, elk van 500 fr. Daarvan is voor een bedrag van 35 miljoen door den Onder-Koning ingeschreven, en men heeft 20 miljoen voorbehouden, ten behoeve van turksche en egyptische inschrijvers. De eerste storting is bepaald op 50 fr.; de 2de op 150 fr. per aandeel. Gedurende den aanleg zal voor de gestorte sommen 5 ten honderd worden uitgekeerd, en geene verdere stortingen worden verlangd, dan na verloop van twee jaren, als wanneer men hoopt, dat de gemeenschap van de beide zeeën door het kanaal zal zijn opengesteld.

De algemeene commissie zal te Parijs centraliseerd zijn. De inschrijving wordt den 5den November geopend en zal den 30den daaraanvolgende gesloten zijn. De inschrijvingen geschieden te Parijs, in de bureaux der Maatschappij, en te 's Gravenhage bij den heer *F. W. Conrad*, commissaris van den Onder-Koning van Egypte.

— Men verneemt, dat in de maand Mei van 1859 te 's Gravenhage weder eene tentoonstelling van schilderijen enz. van levende meesters gehouden zal worden.

— In Engeland is dezer dagen van regeringswege een werk uitgegeven, waarin omtrent onderscheidene Staten statistieke opgaven uit officiële bronnen worden medegedeeld. Daarin wordt de bevolking van Portugal in 1854 gesteld op 3,499,121 hoofden, met eene oppervlakte van 35,400 engelsche kwadranten; — de bevolking van Spanje in 1857 (met inbegrip van de Balearische- en de Canarische-eilanden) op 16,301,851 hoofden; — de bevolking van Oostenrijk in 1846 op 36,950,547 hoofden, met eene oppervlakte van 243,472 eng. kw. mijlen; — de bevolking van de Romeinsche Staten in 1853 op 3,124,668; — die van Turkije, volgens de telling van 1844, op 35,350,000 hoofden; — die van Zwitserland in 1850 op 2,392,740 hoofden.

— In de nabijheid van de badplaats Ischl, alwaar het oostenrijksche Hof zich thans bevindt, zijn de gemsen nog eenszins uitgeroeid. Uit Weenen wordt gemeld, dat onlangs in vier jagtdagen vijftig stuks van dat wild zijn geschoten.

— Dezer dagen heeft de algemeene vergadering van aandeelhouders in de Akensche-Maatschappij spoorweg maatschappij plaats gehad. Uit het medegedeelde berigt van het bestuur is gebleken, dat voor den in 1859 vervallenden rente-termijn geene gelden voorhanden zijn. Men meent zich echter op grond van den te verwachten aanleg van spoorwegen, zowel in Nederland als in België, met eene betere toekomst te mogen vleijen.

## SCHEEPSTJDINGEN.

AMSTERDAM, 27 October. Den 26sten dezer in Texel binnengekomen: *Susan E. Howell*, Hardisty, Baltimore; de stoomb. *Citigen*, Londen; *Vluedorp*, Enninga en *Wilhelm*, Bradhering, beide van Archangel; *Martha*, Nieboer, Memel; *Goede Verwachting*, de

Jonge, Fredrikstad. Gisteren nog: *Chio*, Roskamp, Archangel; *Eendragt*, de Witt, Memel; *Johannes Ilermanus*, Visser, Koningsbergen; *Sienke Wiersema*, Borst, Fredrikstad; en uitgezeild: *de Zwaan*, van Hemert, Batavia; *Maximiliaan*, Schill, Suriname; *Zeeater*, Zoetelief, Curaçao; de stoomb. *Zaanstroom*, Visser, la Rochelle; *Auguste*, Castel, Sunderland. Wind o. n. o.

Den 26sten dezer in Helvoet binnengekomen: *Hilda*, Steward, Newcastle; *Emouth*, Perrian, Middlesbro; *Vriendschap*, Visser, Memel; en uitgezeild: *Stella Maris*, Leeftang, Batavia; *Annebo*, Agesen, Havana; *Epaminondas*, Brandt, Newjork; *Catherina*, Howkin, Portsmouth. Wind n. o.

Den 6den Sept. te Tafelbaai binnengekomen: *Minerva*, van Ommeren, Rio de Janeiro.

Den 19den dezer te Napels binnengekomen: *Guilette*, Maresca, Rott.

Den 22sten dezer te Livorno binnengekomen: *Martha Jacoba*, de Vries, Amsterdam.

Den 22sten dezer te Bordeaux binnengekomen: de stoomb. *Ondine*, Amsterdam; en uitgezeild: de stoomb. *Bordeaux*, Rotterdam.

Den 21sten dezer te Penzance binnengekomen: *Illechienu Annechienu*, de Vries, Newport naar Rotterdam; *Sjoukina*, de Jong, Cardiff naar Amsterdam.

Den 22sten dezer te Scilly binnengekomen: *Mina*, Boomstra, Rio Grande naar Londen.

HELVOET, 25 October. De Engelsche schooner *Agnes*, kapt. Hill, van Schiedam naar Newcastle, is op de Westplaat totaal verongelukt, doch het volk gered en alhier door de loodsboot n°. 12 aangebragt.

## BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

27 October 1858. 4½ ure.

van	tot	gebl.	van	tot	gebl.
NEDERLAND.			POSTENRIJK.		
Thesaurie 5 p	106½	—	Obl. G. 5 p	80½	—
Ned. Bank 4	—	—	" 4	63½	—
W. Schuld 3½	64	1½	" Met. 5	77½	13½ 77½
" 3	75½	¾	" r. Amst. 5	87	1½ 87
" 4	38½	½	" Nat. 5	77½	78½ 77½
Amort. 3d. 3	—	—	" 54. 3½	39½	7½ 39½
Handl. Ms. 4½	141½	142½ 141½	Wener Bank f	—	—
O. I. Leen. 4	98½	—	" 4 p	—	—
Holl. Spw. 4	—	—	NAPELS.		
Leening 4½ p	—	—	Cert. L. B. 5 p	—	—
Rijn-Spw. 4½	—	—	" Rots. 5	—	—
M. Welld. 4	63	—	BENEMARKEN.		
BELGIE.			Obl. Lond. 5 p	—	—
Cert. W. S. 2½ p	—	—	" 3	—	—
" Rots. 2½	53½	—	BRAZILIE.		
FRANKRIJK.			Ged. 21.5 f	100%	—
Certif. .... 3 p	—	—	" 39.5	—	—
SPANJE.			" 42.5	—	—
Oblig. .... 1½ p	29¾	30½ 29¾	" 52.4½	—	—
" .... 3	45½	—	SARDINIE.		
" Bin. 3	40½	1¾ 40¾	..... 5 p	—	—
" Am.-Schuld	101½	11	PERU.		
Bew. Coup.	61½	¼ 61½	Ged. 51. 4½ p	—	—
PORTUGAL.			" Parijs. 5	—	—
Oblig. .... 3 p	46½	—	ECUADOR.		
" 1856. 3	44½	¾	Obl. 1855. 1 p	15%	¾
" Uitgeest. 1	—	—	VENEZUELA.		
RUSLAND.			Obl. 6 th. 4½ p	38%	—
Hope & Co. 5 p	105%	—	" Uits. 2	—	—
" 5	103%	—	GRENADA.		
Certif. Obl. 5	90¾	¾	Oblig. .... 3 p	—	—
" 4	85½	—	" Uits. ..	5%	1½ 5%
" Stigts 4	85½	—	MEXICO.		
" N. 4	—	—	Oblig. .... 3 p	18¾	—
" 54 5	97½	—	N.-AMERICA.		
" 55. 5	101%	¾ 101½	Philad. Hope f	—	—
" Hamb. 5	98¾	—	" L. B.	—	—
" Lond. 5	—	—	" Rots. 6	—	—
" 4½	97¾	—	Am. Bankact.	—	—
Insch. 6	65¾	—	III. Spw. Aand.	—	—
Cert. 6	—	—	Obl. C. B. 7	—	—
POLEN.			Louisiana 5 p	—	—
Aand. 1835. f	—	—	GRIEKENLAND.		
Oblig. .... 4 p	81½	—	Obl. 1825 p.	41½	—
PRUISSEN.					
Oblig. .... 4½ p	—	—			
Aand. 54. 3½	208	—			

Handelm. contant 141½. Volgefourn. spoorweg 245½. De 4½ pc. Russische spoorweg Obligaten 90%. — Belcening 3½. Prologatie 3½ à 4. Disconto 3½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Effecten-Societ. J. BRASKAMP waarnemend President. IJ. DE KOCK, Secretaris.

De beurs was over 't algemeen lusteloos, inzonderheid voor de binnel. fondsen. Van de buitenl. hebben de portugesche zich alleen op de vorige hoogte kunnen houden.

WEENEN, 27 October. De 5 pc. metall. 82½; zilver 100.

LONDEN, 27 October. De 3 pc. gecons. resc. 98½ à ½.

PARIS, 27 October. De 3 pc. renten 73 fr. 03. Spanje 3 pc. 42¾.

## MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 27 October. Tarief prijsl.; 135 w. w. b. Pools. f 340; 132 w. dito f 325; 131, 132 w. Nassaud. f 292, f 295; 131 w. o. Bovenl. f 282; 131 w. n. Gron. f 255. — Rogge als voren; 125 w. Pruis. f 187; 118, 119 w. Arch. f 174, f 176. — Garst in een deen; 104 w. Vries. w. f 148.

AMSTERDAM, 27 October. Raapolie in een deen; ord. cond. f 42; vliegend f 40½ à f 41; p° Nov. f 40½, f 40½ à f 40½; p° Dec. f 40½, f 41 à f 40½; p° Mei 1859 f 41, f 41½, 41½ à f 41½. Linolie ord. cond. f 31; vliegend f 29½ à f 30; p° Nov. f 29, f 29½ à f 29½; p° Dec. f 29½, f 29½ à f 30; p° Maart f 30 à f 30½; p° April f 30½ à f 30½; p° Mei f 30½ à f 30½. Hennepolie ord. cond. f 38½.

## \*\*\* EENE BEDE VAN SCHOKLAND OM HULP.

In den laatsten tijd is er veel over Schokland en deszelfs bewoners gesproken, en dit heeft aanleiding gegeven tot velerlei oordeelvellingen. ook tot zoodanigen, die dit volk tot de diepst gekonkenen van ons geslacht deden afdaalen. Gelukkig echter voor Schoklands bewoners, dat dit ongunstig oordeel hoogst overdreven moet worden genoemd. Niettemin is het waarheid, dat hier eene armoede heerscht, zoo als die elders in ons Vaderland te vergeefs zal worden gezocht, en van daar, dat de Hooge Regering met ernst er op bedacht is, dit Eiland te ontvolken, op dat de nijvre in de gelegenheid worden gesteld door eigen handen-arbeid zijn brood te verdienen, waartoe hier ten eenenmale de gelegenheid ontbreekt. Te bejammern is het, dat deze maatregel niet reeds in het afgevoelen zomer-seizoen kon worden tot uitvoer gebracht. Dan de wintertijd nadert, die door velen op dit onbergszaam Eiland met zoo veel kommer wordt te gemoet gezien, thans vooral, nu hunne houten hutten, indien ze dezen naam nog mogen dragen, door den laatsten storm, onbewoonbaar geworden zijn.

Doch wij zijn onnuttig te helpen. Onze armenkas is uitgeput in den volsten zin des woords. Daarom wenden wij ons tot u, weldadige menschevrienden! op dat wij door uwe hulp mogen in staat gesteld worden, de nooddriften te onderhouden, die aan alles behoefte hebben.

Dat ook deze bede, moge het de laatsten zijn, die van Schokland tot u komt, niet te vergeefs zij!

Ondergetekenden, zoo mede de Redactie van dit blad, willen zich gaarne belasten met het ontvangen uwer liefdegiften.

Schokland, J. C. RIETIAGEN, Predt.  
den 25sten October E. RIGTER, Ouderling.  
1858. T. W. BRUINS, Diaken.

\*\*\* Een Protestantsch Huisvader alhier, schoenmaker van beroep, bevindt zich door allerlei tegenspoed, met zijne vrouw en zeven jonge kinderen sedert geruimen tijd in den grootsten nood. De ondergetekenden, diep met hun lot bewogen, vragen (daar

thans alle andere hulpronnen zijn uitgeput) van de christelijke liefde eene gave, om hem in staat te stellen, zijn werk voort te zetten en weder het dagelijksch brood voor de zijnen te verdienen. Menschevrienden! uwe barmhartigheid, uwe spoedige hulp alleen kan hen van den bedelstaf redden. Och, steit hunne en onze hoop niet te leu! Van uwe giften zullen wij, daartoe verzocht wordende, in de Courant opgaaf doen.

R. P. VERBEEK,  
Predt. te Dinther.  
Dinther (bij 's Bosch)  
25 October 1858. J. P. G. MASMAN,  
Notaris te Dinther.

\*\*\* De commissie ten behoeve van het huisgezin *Nederveen* te Dussen, hetwelk door brand uit het onweder op 14 Aug. jl. ontstaan, ongelukkig is geworden, berigt onder hartelijke dankbetuiging, dat bij haar nog is ontvangen: uit eene collecte door de zorg van het gemeente-bestuur te Dussen gedaan f 52,45; door den heer *Dordas*: van V. te Rotterdam f 10; door den heer *Doeshburgh*: van V. D. f 2,50; van S. f 2,50; van A. M. f 3; in eene bus f 5; door den heer *Struick*: van Ds. S. te O. f 5; van L. K. te 's B. f 2,50; van drie gezusters f 1; van R. L. C. uit A. f 5; door den heer *Büsken*: van A. en B. f 3; van X. f 1.

\*\*\* Ten behoeve van het fundatie-fonds voor de bijzondere School te Tubbergen is bereids ontvangen: bij ds. *Huydecoper* te 's Gravenhage, van H. K. f 2,50; A. Z. A. f 10; M. een steen voor de school f 5,44; X. Y. f 400; G. f 7,42; N. N. door ds. *Klinkenberg* f 14,75; bij den heer S. A. van *Hoogstraten* te 's Gravenhage, van N. N. f 2,50; bij ds. *Pijzel* te Dordrecht, van S. M. postm. Arnhem f 14,85; J. J. v. B. postm. Oudenbosch f 19,80; N. N. f 1; van F. C. W. f 5; van het departement *Phylacterion* te Dordrecht f 10, met bijschrift de leden verzoeken hiervan melding te maken in de *Fakkel* en andere dagbladen, opdat de 74 andere departementen ons voorbeeld mogen volgen; bij ds. *Ansach* te Deventer 3 coup. ad f 1,48; f 4,45, 2 id. ad f 1,23; f 2,47; bij den kerkeraad van Tubbergen, van A. T. postm. Woudrichem 1 coup. f 6,18; M. postm. Zwolle 1 muntb. f 10; H. S. van eenige vrienden uit Velp en Rosendaal 1 muntb. f 10; mej. B. uit D. f 5; van H. uit H. vader en zoon 3 coup. f 7,92; H. uit W. 2 coup. f 2,72; Z. K. en E. V. te A. 2 coup. f 5,94; bij ds. v. *Limburg Brouwer* te Amsterdam, van G. N. muntb. f 10; H. dito f 50; V. f 3; A. S. f 2,50; A. Z. bankb. f 25; bij ds. *Haverkorn van Rijswijk* te Delft, den 16den October in 't kerkzakje f 12,37; bij ds. *van Voorst* te Almelo, van W. V. uit Amsterdam f 10. Terwijl wij hartelijk dankzeggen voor de verleende ondersteuning, blijven wij onze fundatie dringend aanbevelen.

De Kerkeraad der Herv. Gem. van Tubbergen,  
In naam van dien,  
R. HATTINK, Predt.

## \*\*\* KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders van HAARLEM, brengen bij deze ter kennis van de ingezetenen dezer Gemeente en van de alhier verblijfhoudende personen, dat het 2e *Suppletioir Kohier* voor de plaatselijke directe belasting voor 1858, ter voldoening aan art. 264 der Gemeentewet, door hen voorloopig is vastgesteld en van heden, gedurende 14 dagen ter inzage op de Secretarie is nedergelegd, op alle werkdagen van des morgens 10 tot des namiddags 4 ure. Kunnende de belanghebbenden, wanneer zij tegen dat kohier bezwaren hebben, deze binnen genoemden tijd, aan den Gemeenteraad in geschrifte op ongezegeld papier kenbaar maken.

Haarlem, 26 October 1858.  
TUTEIN NOLTHENIUS, Voorzitter.  
J. TIELENIUS KRUYTHOFF, Secretaris.

## EERSTE CONCERT.

Te geven door den Heer J. E. STUMPF, in de Zaal der Vereeniging, op Maandag den 1sten November 1858. Entrée f 1,50. Aanvang 7½ uur.

\*\*\* Getrouwd:  
WADDINGSVEEN, H. VAN TILB. HERFST  
Augustus 1858.  
en  
K. PETERS.

\*\*\* Getrouwd:  
Mr. HENDRIK CORNELIS VAN DIGGELEN,  
Advocaat en Notaris te Axel, en  
HENRIETTE CORNELIA BOSCH.  
UTRECHT, 25 October 1858.

\*\*\* Getrouwd:  
s BOSCH, H. J. D. VAN DER VOORT,  
26 October 1858. Notaris te Geldrop, en  
L. T. J. VAN DER VOORT.  
Algemeene kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden.

\*\*\* Bevallen van eene DOCHTER J. C. DOEDES  
BREUNING, MEIJERINGH.  
DEDEMSVAART, 24 October 1858.

\*\*\* Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapen  
ZOON D. C. HUYGENS.  
NIJCKERK, Sedert den 17den dezer maand,  
25 October 1858. Wed. van A. VAN WINKOOP.

\*\*\* Heden nacht beviel voorspoedig van een' ZOON,  
Vrouwe C. C. G. WOLTERBEEK, geboren VAN  
HOOF.  
ZUTPHEN, 25 October 1858.

\*\*\* Bevallen van eene DOCHTER, Vrouwe A. H. M.  
LA FORS, geb. SCHREUDER.  
BERGEN OP ZOOM, 25 October 1858.

\*\*\* Bevallen van eene DOCHTER B. KROOK VAN  
HARPEN, geliefde Echtgenoot van G. LUBER.  
AMSTERDAM, 25 October 1858.

\*\*\* Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene  
DOCHTER, Vrouwe J. A. ISSSEL DE SCHEPPER,  
geb. KRUIJVEL.  
DEVENTER, 26 October 1858.

\*\*\* Heden morgen verlost door Gods goedheid van een  
welgeschapen ZOON B. DE GRAAFF, geliefde Echtgenoot van  
J. VOS VAN ZALINGE,  
Apotheker.

VIANEN, 26 October 1858.

\*\*\* Bevallen van eene DOCHTER W. J. HELL-  
WIG — COLLARD. Eenige kennisgeving.  
HAARLEM, 26 October 1858.

\*\*\* Heden avond, onstreeks negen ure, behaagde het den Heer van leven en dood, zacht en kalm, mijne geliefde Echtgenoot AALTJE DE WAAL, in den ouderdom van 39 jaren, na een langdurig en geduldig lijden, dit tijdelijke met het eeuwige te doen verwisselen. Zij was mij eene waardige gezellin des levens en eene niet minder zorgdragende Moeder voor onze wederzijdsche Kinderen.  
Jn. BAKKER.

ST. MAARTEN, den 21sten October 1858.



\*\*\* Op den 2den Augustus 1858, is te BATAVIA, in den ouderdom van 22 jaren overleden, de Hoog-Welgeb. Heer C. J. Baron VAN UTENHOVE, 2de Luitenant der Infanterie, gedetacheerd bij het Oost-Indische Leger. Eenige en algemeene kennisgeving.

\*\*\* Heden overleed alhier, in den ouderdom van circa 75 jaren, Mejufvrouw N. R. BELLI. TRICHT, 22 October 1858. Eenige kennisgeving.

\*\*\* Op den 20sten October 1858 overleed te Elburg, na eene hevige ziekte van 16 dagen, tot onze diepe droefheid en die zijner Broeders, onze veelgeliefde derde Zoon, WILHELM JACOBUS HERMAN, in den ouderdom van ruim vijftien jaren. Mr. A. GELDERMAN, E. J. W. GELDERMAN, geb. GEERTSEMA VAN SJALLEMA. ZUIDHORN, den 23sten October 1858. Eenige kennisgeving.

\*\*\* Heden overleed na een kortstondig lijden, in den ouderdom van bijna 71 jaren, mijn geliefde Echtgenoot, de Heer JOHANN CHRISTOPH AUGUST BELING, diep betreurd door mij, mijne Kinderen en verdere Betrekkingen. S. L. M. RIJK, Wed. J. C. A. Beling. AMSTERDAM, 23 October 1858.

\*\*\* IJZENDOORN, den 23sten October 1858. Heden overleed alhier, aan eene slepende ziekte, mijn innig geliefde Zoon REINIER GIJSBERT ENGEL, laatstelijk Controleur der Directe Belastingen (a. i.) te Wesp, in den ouderdom van ruim 28 jaren. Gelijk zijn leven voorbeeldig was door plichtsbetrachting en liefde tot de zijnen, zoo was inzonderheid zijn ziekbed hem eene voorbereiding voor de Eeuwigheid. Hij ontsiep christelijk gelaten, in de vaste hoop des wederziens; en wordt diep betreurd door mij en zijne overige Betrekkingen, en door zijne talrijke Vrienden, die zijn braaf en liefderijk karakter op prijs stelden. Wed. J. A. ENGEL — ROMEYN. Eenige kennisgeving.

\*\*\* Tot onze diepe droefheid overleed heden onze geliefde oudste Dochter JOHANNA WILHELMINA, in den leeftijd van 24 jaren, na tijdig voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten. A. VAN LEENT, J. VAN LEENT, geb. LEENDERS. ARNHEM, den 25sten October 1858.

\*\*\* Heden overleed, in den ouderdom van 37 jaren, BARTHA MARIA ELISABETH WESSELING, hartelijk geliefde Echtgenote van P. L. POSTHUMUS. AMSTERDAM, 26 October 1858. Eenige kennisgeving.

\*\*\* Gevoelig voor de menigvuldige blijken van deelneming, mij betoond, bij het overlijden mijner hartelijk geliefde Echtgenote, Vrouwe Aletta Boelen, betuig ik bij deze ook namens Betrekkingen mijn hartelijken dank. AMSTERDAM, 25 October 1858. P. H. KOUWENHOVEN.

\*\*\* De Heeren HOPE & Co., KETWICH & VOOMPONS verschijnende 1 November 1858 van Certificaten hunner Administratie op Schuldbekentenissen ten laste de voormalige Farmers Fire Insurance and Loan Company te Newyork, à 5 pCt., op den vervaldag en vervolgens zullen worden betaald ten kantore van de Associatie-Cassa, met f 25, volgens den inhoud der Coupons. Amsterdam, 27 October 1858.

\*\*\* Al wie iets te vorderen heeft van, verschuldigd is aan, of onder zich berustende mogt hebben betreffende den Nalatenschap van wijlen den Heer JAN DE JONG Sz., in leven Fabrikant in Vuchten-Sappen te Aarlanderveen en aldaar onlangs overleden, gelieve daarvan opgave, betaling of afgifte te doen aan den Notaris J. A. VAN DER LEE te Aarlanderveen, vóór den 15den November aanstaande. Brieven franco.

\*\*\* In een der noordelijke Provinciën wordt eene GOUVERNEUR gevraagd, geëxamineerd in het Hollandsch, Fransch en Duitsch, tevens in staat om Muziek te onderwijzen, die de Engelsche Taal en het Teekenen kan onderwijzen, zulks zal, zooveel mogelijk, tot aanbeveling zijn. Brieven franco, onder Letters A. E. Z., aan den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland, te Haarlem.

\*\*\* Wordt gevraagd aan de Openbare School te Holten, Overijssel: Een HULP-ONDERWIJZER van de Protestantische Godsdienst, op een jaarlijksch tractement van f 200. Inclinerenden gelieven zich met franco Brieven te adresseren aan den Burgemeester aldaar.

\*\*\* Men vraagt voor eene Openbare School in Z.-Holland een HULP-ONDERWIJZER, P. G., liefst ook gedeelten kunnen, behalve de gewone Verpleging, op f 120 geschat worden, bij buitengewoon veel tijd tot zelfoefening. Adres: met franco Brieven onder Letter E., bij den Boekhandelaar J. BODEN, te Zwijndrecht.

\*\*\* VOOR 200 GULDENS kunnen nog geplaatst worden 2 KOST JONGEHEEREN, op een Pr. Instituut in het Geldersche, waar men de Leerlingen voor alle Maatschappelijke Betrekkingen opleidt. Informatien zullen gegeven worden door de Oudhandelaar A. VAN DORSTEN JR., Lijnmarkt te Utrecht. Brieven franco, Letter R.

\*\*\* Iemand van 50jarigen leeftijd, gezond van gestel P. G., (geene Kinderen ter hunner laste) eene goede en vlugge hand schrijvende en niet onervaren in de Fransche Taal, zag zich gaarne geplaatst als OPZIGTER eener Fabrik, Magazijn of andere werkzaamheden. Door eene ervaring van ruim dertig jaren als Huissschil-Noord-Holl., in welke Prov. hij vermeent alzo alomtegunstig bekend te staan, durft hij zich ook aanbevelen in een geheel of gedeeltelijk bestuur eener zoodanige Affaire, of in eenen Handel in Verwaren enz.

Adres met franco Brieven, onder Letters M. K., bij den Boekhandelaar F. G. A. J. VAN WERKHOVEN, te Alphen aan den Rijn.

\*\*\* Voor Breda wordt gevraagd IEMAND, die geregeld Kruideniers- en Komenijs-Winkels bezoekt, om tegen provisie een artikel van dagelijkse consumptie te verkoopen. Dengene die ook de omstreken bezoekt, zal het meest in aanmerking komen. Adres franco, onder Letter D., aan de Boekhandelaars BROESE & COMP, te Breda.

\*\*\* Een TUINKNECHT, van de P. G., zag zich gaarne zoo spoedig mogelijk geplaatst. Adres bij G. J. ALBERTS, Boomkwecker te Boskoop. Brieven franco.

\*\*\* Wordt gevraagd met Februarij aanst.: Een TUINMAN, van de Pr. Godsd., omstreeks 40 jaren oud, gehuwd, doch liefst zonder Kinderen en van goede getuigenissen voorzien. Adres, op de Buitenplaats Hoekenburg, bij Voorburg. Brieven franco.

\*\*\* Een gehuwd Predikant op een dorp in de provincie Utrecht, zoekt eene JUFVROUW, P. G., tusschen 20 en 30 jaren, ter asaistentie in de Huishouding en geschikt tot gezellig verkeer, van eene fatsoenlijke familie, des verkiezende tegen eenig Salaris. Reflecterenden gelieven zich ten spoedigste te adresseren onder Letter H., bij den Boekhandelaar L. F. J. HASSELS, Blaauwburgwal, te Amsterdam.

\*\*\* Eene JUFVROUW van fatsoenlijke familie P. G., zag zich gaarne geplaatst als Jufvrouw van Gezelschap of ter assistentie in eene Huishouding. Er zal meer op eene goede behandeling dan op groot Salaris gelet worden. Adres franco onder Lt. H., bij den Boekhandelaar K. W. PICKHARDT, te 's Gravenhage.

\*\*\* Men vraagt tegen December a. s., bij een' Predikant nabij Utrecht, eene DIENSTBODE als Meid alleen, op f 50 Loon, behalve het Verval. Brieven en inlichting Lett. A. Z., franco bij den Heer MADO, Boekh. te Utrecht.

**VERMIST.**

Een ROOD KISTJE, verzonden van Z. M. Transport-schip de Merwede, inhoudende Boeken, meest Zeevaart, Taal en Wisk. Werken. Die het aanwijst of teregt brengt bij den Boekhandelaar W. F. DANNENFELSER te Utrecht, kan op de teruggave der Vracht en Kosten rekenen, en desverkiezende eene goede Belooning ontvangen.

**AANBESTEDING.**

Gecommitteerden uit de besturen van Obdam, Berkhout, Spanbroek en de Wogmeer, zijn van voornemens op Dingsdag den 16den November 1858, des voormiddags ten 12 ure, ten huize van den kastelein Rijkenberg, te Spierdijk, aantebesteden:

Het bouwen van een SCHOOLLOCAAL (voor 240 Kinderen) en daaraan verbonden ONDERWIJZERS-WONING te Spierdijk, met bijlevering der benoodigde MATERIALEN.

De noodige inlichtingen zijn te bekomen bij den Heer Ingenieur van den Waterstaat te Hoorn, den Provincialen Opzigter aldaar G. A. PET, door wien op den 9den November bevorens de noodige aanwijzingen in loco zullen geschieden, en den Ondergeteekende.

Obdam, De Burgem. van Obdam voorz., 21 October 1858. MENSONIDES.

**A. von der Möhlen**

**Groote Markt, Haarlem.**

Ontvangen groote sorteringen Nieuwe WINTERSTOFFEN voor Dames- en Heerenkleeding, exquisite MODEL-MANTELS en HOEDEN, fijne LINGERIEN en de NOUVEAUTES voor het seizoen.

\*\*\* De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat zij hare modellen van HOEDEN, MUTSEN en COUFFUERS ontvangen heeft en tevens voorzien is van Stoffen, Linten, Bloemen en Veenen en alles wat tot het vak behoort, zich vleijende op gunst en recomandatie. Ook heeft zij gelegenheid tot onderrigting in het vak voor Jonge Jufvrouwen. H. S. VAN EL.

**BORDEAUX VRUCHTEN.**

De Ondergeteekenden hebben weder uit Bordeaux ontvangen: Eene nieuwe partij EXQUISE VRUCHTEN, in elegante Flesschen, als:

Au jus.	A l'eau de Vie.
Prunes ..... f 2.50.	Prunes ..... f 2.60.
Cérises ..... f 2.60.	Abricôts ..... f 2.70.
Pêches ..... f 2.70.	Pêches ..... f 2.80.
Abricôts ..... f 2.80.	Cérises ..... f 2.90.
Fraises ..... f 2.80.	Poires ..... f 3.—.
Framboises ..... f 2.90.	

Buiten de Stad Franco aan huis, met inbegrip van emballage. G. DE VOS & Co. Haarlem, 26 October 1858. Wijnhandelaars.

Deze Vruchten zijn ook verkrijgbaar gesteld bij de Heeren DE VOS en TH. MEULEN. Wijnhandelaars te Amsterdam, Rokin stille zijde A. N° 392.

\*\*\* Tegen 1mo November e. k. diverse KAMERS te Huur, gemeubileerd of ongemeubileerd, met of zonder Kost. Te bevragen in 't Wapen van Amsterdam, in den Haarlemmerhout.

**TE HUUR.**

In een der drukste Straten van Haarlem: DRIEONGEMEUBILEERDE BOVENKAMERS, met gebruik van Zolder en afgesloten Kelder. Adres, onder Letter W., bij den Uitgever J. J. WEEVERINGH, te Haarlem.

**In Leyden**

dadelijk TE HUUR (welligt ook TE KOOP): een HUIS op het beste gedeelte van de Breedstraat, met zes Kamers, Marmeren Gang en verdere Commoditeiten. Te bevragen bij J. VAN DEN BERG, Nieuwen-Rijn, N° 38. Brieven franco.

**TE ROTTERDAM**  
Ligt in Lading  
NAAR  
**BATAVIA**  
en **SOURABAJA**,  
het Snelzeilend Campagne BARKSCHIP  
**F O P S M I T**,  
Kapt. L. HOEFMAN.  
Hetzelve is uitmuntend ingerigt voor **Passagiers**, voert eenen Geëxamineerden Doctor en eene Melkgevende Koe.  
Vertrekt einde November.  
Adres Wm. RUYS J. DZ.

\*\*\* In Zoll-Strafsachen wider den Colon KREGEL zu Gransbergen wird, da der Haupt Verhandlungstermin am 17 v. M. September fristirt ist, anderweiter Verhandlungstermin auf.

Freitag den 10den December a. c.  
Morgens 10 uhr hierdurch anberaamt, zu welchem der Beschuldigte bei strafe des Zugeständnisses der in der Bekanntmachung vom 18 August a. c. naher enthaltenen Beschuldigung anderweit öffentlich hiermit geladen wird.  
Neuenhaus, den 17den October 1858.  
Königlich Hannoversches Amtsgericht  
Abtheilung I,  
KOCH.

**IN GOUDA**

wenscht men voor een fatsoenlijk gezin tegen 1 Mei 1859 of later te HUREN, een ruim logeabel WOONHUIS met TUIN op eenen goeden stand. Belanghebbenden gelieven zich met franco Brieven te adresseren, onder opgaaf van Wijk, Nummer, Huurprijs, enz. onder Lt. B. Z., aan de Boekhandelaren J. G. VAN TERVEEN EN ZOON, te Utrecht.

\*\*\* Terstond te HUUR: Een alleraangenaamst aan den Straatweg, tusschen Voorschoten en den Leidschen-Dam, gesitueerd BUITENTJE, met drie Kamers, eene Opkamer, twee Kabinetjes, Mangelkamer, Keuken, ruimen Zolder, de noodige Gemakken, en eenen met Vruchtbomen voorzien TUIN. Te bevragen bij den Heer J. P. TREUB, Burgemeester te Voorschoten.

**VOOR f 900**

wordt te KOOP aangeboden: een HUIS en TUIN, zeer geschikt tot uitoefening eener Winkelnering, staande in het midden van een welvarend Dorp in Z.-H. Brieven franco onder Lett. A., aan den Boekverkooper F. G. A. J. VAN WERKHOVEN, te Alphen a/R., bij wien te KOOP zijn 2 Ex. PRACHTBIJBEL, uitgaven van G. B. VAN GOOR.

**Eene Houtkooperij**

wordt dadelijk ter Overname aangeboden, in eene der bloeiendste Steden van Overijssel. Behalve den voorraad Hout, wordt er gevraagd f 10,000.— vóór ruim Woonhuis, Bergplaats, Loods, Tuin en groote Ruimte. — Franco Brieven, onder Letters C. C., bij de Boekhandelaresses Wed. H. F. VAN DER SCHEER, te Zaandam.

\*\*\* **BANKETBAKKERIJ TE KOOP.**

Door bijzondere omstandigheden wordt in eene voorname Stad in Zuid-Holland, tegen primo Januarij aanstaande ter Overneming aangeboden, eene sinds vele jaren met succes gedreven BANKETBAKKERS-AFFAIRE, waarbij de Kookkerij tevens wordt uitgeoefend, met het daarbij behoorende Woonhuis, Pakhuis en IJskelder, staande op een der beste Winkelstanden en welke een fatsoenlijk bestaan oplevert. Adres met franco Brieven, onder Letters B. A., bij de Boekhandelaars CAARELSEN EN COMP, te Amsterdam.

\*\*\* **DOOR STERFGEVAL,**

wordt in eene der volrijkste Steden van Zuid-Holland, ter overname aangeboden: Eene welbeklaante, sinds onheugelijke jaren tot op heden met goed succes uitgeoefend wordende STUCADOORS-AFFAIRE, met HUIS en PAKHUIZEN. Brieven franco, onder Letter M., bij den Boekverkooper J. C. SPIJKER Az., Reguliersplein X. 359, te Amsterdam.

\*\*\* In de Haarlemmermeer aan het Hoofdkanaal, bestaat gelegenheid op Erfpacht te nemen, 60 Bunders LAND, waarvan circa 10 Bunders bezaaid met Tarwe, 13 Bunders Weiland en 5 Bunders Klaver; het geheel is voldoende besloot, Stalling voor zes Paarden, 28 stuks Vee, Woonhuis en twee Zesroedenbergen, tegen taxatie overtenemen, welke gebouwen van hout zijn. Adres over nadere informatien, franco onder Lett. M. M., bij den Boekhandelaar G. W. TIELKEMEIJER, Vijgendam te Amsterdam.

\*\*\* G. W. WESSELING, zal op Maandag den 1sten November 1858, des namiddags ten half drie ure, te Amsterdam, in de Witte Zwaan, op den Nieuwendijk, presenteren te Verkoopen: Eene extra mooie, nieuw aangevoerde partij Greenen en Vuren, **Dramsche, Frederikstadsche**, Bijhavensche, **Riga, Narva** en Dantziger Balken; Noordsche Spieren; **Riga, Dantziger** en Noordsche Deelen; Narva Sparren en Sparhouten, Battings, Juffers, Ellens, Colters, Eikenhout; een partijtje **New-Orleans Pijpduigen** en andere HOUTWAREN. — Liggende in den Binneukant en op den wal.

\*\*\* VAN VLIJMEN en HEUKENSFELDT, Makelaars zullen op Dingsdag den 9den November 1858, in het Lokaal voor Publieke Verkoopingen door Notarissen, op den Singel bij de Gasthuismolensteeg te Amsterdam, ten overstaan van den Notaris G. J. C. VAN VIANEN, Verkoopen: Al de GEREEDSCHAPPEN tot eene complete **BOEKDRUKKERIJ** behoorende, als: 2 kapitale IJzeren Drukpersen, 1 IJzeren Pletpers met raderwerk, Billet en andere Letters, Vignetten, Letterkasten, enz. Alles afkomstig van de Drukkerij van den Heer J. F. A. BEUKMAN, aldaar. Breder volgens Catalogus en Maandag te voren van 10 tot 3 ure en bij de Veiling te bezigtigen.

**TE HUUR GEVRAAGD TEGEN MEI 1859,**  
in een der Hollandsche, Utrechtsche of Geldersche Steden: Eene HEERENHUIZINGE, met grooten, goed aangelegden PLAISIERTUIN; zoo mede een BUITEN, met BOSCHGROND, VRUCHTBOOMEN en HEESTERGEWAS, gelegen onmiddellijk aan eene Voorstad in Gelderland, Utrecht of Holland.

Adres onder Lett. O. v. S., aan J. PETERS, Boekhandel. St. Jakobstr. te Leeuwarden. Brieven franco.

**\*\*\* VERKOOP VAN REFORM PAARDEN.**

De Hoofd-Administratie van het 1<sup>o</sup> Regiment Dragoners, zal op Maandag den 1<sup>sten</sup> November aanstaande des middags ten 12 ure op de Kouden Horn achter de Kazerne ten overstaan van den Notaris GERLINGS publiek Verkoopen: 15 stuks op Reform gestelde Rijk's PAARDEN, benevens een halfjarig VEULEN-PAARD.

Gemelde Paarden zijn één uur voor den Verkoop ter gemelde plaatse te bezichtigen.

Haarlem, Namens de Hoofd-Administratie voorn<sup>d</sup>,  
den 27<sup>sten</sup> October De Kapitein Kwartiermeester,  
1858. O P H O R S T.

\*\*\* J. H. ROCQUETTE, Makelaar, zal op Maandag den 22<sup>sten</sup> November 1858, des avonds na vijf ure, in het Voormalig O. Z. Heeren-Logement te Amsterdam, door de Notarissen LOUWERSE en BIESMAN SIMONS presenteren te Verkoopen:

De van ouds bekende ZEEPZIEDERIJ, genaamd DE GROOTE KEIZERSKROON, met het daarbij behorende kapitale Woonhuis met Hardsteen Onderpui, annex Pakhuis en Erve (alles te zamen in een koop) staande en gelegen op de Nieuwe Zijds Voorburgwal, op den Hoek van de Oude Braak, Buurt L. N<sup>o</sup>. 443 en 444.

Breder bij Billetten omschreven en te bezichtigen des Dingsdags en Donderdags, 's namiddags van een tot drie ure, alsmede op den Verkoopdag.

De bewijzen van Eigendom en de Veilconditien zullen vier dagen vóór en op den Verkoopdag des voormiddags ter lezing liggen, ten Kantore van bovengenoemde Notarissen op de Heerengracht bij de Wolvenstraat te Amsterdam.

\*\*\* J. W. CRAMERUS, B. LANGERHUIZEN, A. ROOS, D. F. STIEVEN, H. F. TJEENK, J. W. MIJNSSEN en T. SOWDEN REINHOLD, Makelaars, zullen op Maandag den 22<sup>sten</sup> November 1858, des avonds na half zes ure, in het voormalig Oude-Zijds Heeren-Logement, te Amsterdam, door de Notarissen Mr. COMMELIN, presenteren te Verkoopen: Het hechte, sterke en weldoortimmerde, van achteren dubbele KOOPMANSHUIS, met Arduinsteenen Onderpui, grooten TUIN en ERVE, staande en gelegen op de Keizersgracht tusschen de Prinsenstraat en Brouwersgracht Buurt SS. N<sup>o</sup>. 380. Breder bij Billetten omschreven, en te zien des Dingsdags en Donderdags van 1 tot 3 ure, alsmede op den Verkoopdag, mits voorzien van een Toegangsbillet, door een der gemelde Makelaars ondertekend. De bewijzen van Eigendom en de Veilconditien zullen vier dagen vóór en op den Verkoopdag ter visie liggen, ten Kantore van bovengenoemde Notarissen op de Keizersgracht bij de Wolvenstraat KK. 324, te Amsterdam.

\*\*\* Door C. ZWAARDEMAKER, te Haarlem, is uitgegeven:

## Hulde aan Willem Egeling,

STICHTER DER NEDERL. VEREENIGING TOT AF-SCHAFFING VAN STERKEN DRANK.

DOOR

C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA.  
Met Portret 50 Cts.

ALMANAK voor HANDEL, KUNSTEN en WETENSCHAPPEN, 1859. Prijs f 1,25.

\*\*\* Door J. J. WEEVERINGH, te Haarlem, is uitgegeven en aan de Intekenaren verzonden:

## DE BIJBEL, DE KORAN EN DE VEDA'S TAFEREEL VAN BRITSCH-INDIE

EN VAN DE

## OPSTAND DES INLANDSCHE LEGERS ALDAAR,

DOOR

D. C. STEYN PARVÉ.

Met eene voorrede van

Professor P. J. VETH.  
Tweede Stuk.

Met het Portret van Generaal Sir COLIN CAMPBELL, op Chineesch papier. Prijs..... f 1,95.

Met dit stuk is het Eerste Deel van dit, door de Geschiedenis van de Opstand in Britsch-Indie zoo hoogst belangrijk werk compleet.

Het Tweede Deel ligt ter perse en zal nog in den loop van dit jaar compleet zijn.

Voorts heeft bovengenoemde Uitgever verkrijgbaar gesteld:  
**HET PORTRET VAN Generaal HENRY HAVELock**, in roij. 4<sup>o</sup> formaat op Chineesch Papier f 0,50.

**HET PORTRET VAN Generaal Sir COLIN CAMPBELL**, in roij. 4<sup>o</sup> formaat op Chineesch papier f 0,50.

Nog slechts weinige Exemplaren zijn voorhanden van den

Tweede Druk van:

## EENBANKBILJET VAN DUIZENDGULDEN.

Blijspel met Zang in twee Bedrijven,

door A. RUYSCH.

Prijs..... f 0,75.

## Werken van J. HOEK,

uitgegeven bij S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven:

I. BERNARD ROBELIUS, 2 Deelen. à f 7,20.

II. DE FAMILIE PLOEGERS, 2 Deelen. „ f 7,20.

III. DE GODSDIENST in het LEVEN,

voorgesteld in Novellen, 2 Deelen..... „ f 3,20.

gebonden. „ f 3,80.

IV. MINA EN BETSY, tweede druk..... „ f 1,60.

gebonden. „ f 1,90.

V. Uit het DAGELIJSCH LEVEN,

gebonden. „ f 1,90.

\*\*\* Heden is verschenen en alom verzonden:

## De EERSTE AFLEVERING van een HANDWOORDENBOEK

DER

## NATUURKUNDIGE WETENSCHAPPEN,

DOOR

CORSTIAAN DE JONG.

VERTAALD EN BEWERKT NAAR

## FLEISCHHAUER'S PHYSICALISCHES LEXICON.

De meer dan zes duizend woorden welke in het **HANDWOORDENBOEK DER NATUURKUNDIGE WETENSCHAPPEN** zullen worden vermeldt, behooren tot de volgende Natuur-Wetenschappelijke Vakken: **Wereldbeschrijving (Kosmographie)**, **Sterrekunde (Astronomie)**, **Natuurkundige Aardrijksbeschrijving (Physische Geographie)**, **Aardkunde (Geologie)**, **Algemeene en Bijzondere Natuurkunde (Physika)**, **Scheikunde (Chemie)**, **Delfstofkunde (Mineralogie)**, **Plantenkunde (Botanie)**, **Dierkunde (Zoölogie)**, **Algemeene Natuurkunde van den Mensch (Physiologie)**, terwijl van eenige der **Beroemdste Natuuronderzoekers** een kort **Levensbericht** zal worden gegeven.

Het werk zal verschijnen in Maandelijkse Afleveringen van 24 Bladzijde of 48 Kolommen, zéér kompres, met een duidelijke letter gedrukt, op goed velijn papier, als de Eerste Aflevering, die in alle Boekwinkels voorhanden is en opengesnede mag worden.

Het zal compleet zijn in ongeveer 32 Afleveringen, die elkander geregeld zullen opvolgen, terwijl wanneer het werk compleet is aan de Intekenaren gratis zullen worden afgeleverd een Algemeene Titel en Omslag.

De prijs van iedere Aflevering, ongeveer 80 Bladzijden gewoon 8<sup>o</sup> druk bevattende, is gesteld op de

## uiterst geringe prijs van Veertig Centen.

J. J. WEEVERINGH.

\*\*\* Bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, ziet, thans compleet, het licht:

## DE TWEEDE DRUK, GOEDKOOPE UITGAVE,

VAN

E. L. BULWER,

## MIJN ROMAN,

### OF VERSCHIEDENHEDEN UIT HET LEVEN IN ENGELAND.

Vier deeltjes, met keurige Vignetten f 7,60.

LEESGEZELSCHAPPEN, voor welke de vorige editie die f 21,20 kostte, te duur was, worden op de zooveel goedkoper uitgave van dit MEESTERSTUK van BULWER opmerkzaam gemaakt.

Exemplaren voor Geschenken, zijn gebonden te krijgen voor f 8,90.

## 31 OCTOBER 1857.

Bij D. J. COUVÉE, te Leyden, is uitgegeven:  
De vierde druk van de

## KERKHERVORMING

EN HARE ZEGENRIJKE VRUCHTEN,

door H. J. HOFSTEDÉ, Predikant te Gorinchem.  
Prijs f 0,15; de 25 Exempl. f 3,00.

Dit boekje zij alle belanghebbenden aanbevolen. Reeds zijn duizenden hiervan verkocht en verspreid, waarom dan ook in weinig tijds aan een vierde druk behoefte was.

van de Brochure „Homoeopathische

**INHOUD** *Geneeskunst*: Oorsprong der homoeopathische Geneeskunst. — Haar grondbeginsel. — Onderzoek der artsenijen. — Enkelvoudigheid der Homoeopathische Geneesmiddelen. — Kleinheid der gaven. — Aanwezigheid der Artsenijen in de hooge verdunningen. — Kleinheid en kracht der Pokstof. — Deelbaarheid der ligchamen. — Werking van het licht en der photographie. — Grootere werkzame oppervlakte der homoeopathische Geneesmiddelen door hunne wijze van toebereiden. — Is de kleinheid der homoeopathische gaven belagchelijk? — Het homoeopathisch dieet. — De homoeopathie voor Reizigers en Zeevarenden. — Homoeopathische behandeling der Veeziekten. — Vergelijkende cijfers over sterfte en genezing bij allopathische en homoeopathische behandeling. — Over verplegingskosten in allopathische en homoeopathische Ziekenhuizen. — Kosten der burger practijk aan Geneesmiddelen in Nederland. — Tegenwoordige toestand der homoeopathie. — Hare behoeften. — Homoeopathische leerstoelen. — Homoeopathisch Staats-examen. — Regt van zelfbereiding en kosteloze afgifte van homoeopathische Geneesmiddelen. Prijs 30 Cents.

Uitgave van H. NIJGH.

## GEZAMENLIJKE DICHTWERKEN

VAN

## H. TOLLENS C<sup>z</sup>.

GOEDKOOPE UITGAVE.

## COMPLEET

in twaalf deelen. Met Portret in Staal en Vignetten in Houtsnee. Prijs f 15. In vier heel rood linnen banden f 18.

Afzonderlijk te bekomen:

**GEDICHTEN.** 3 Deelen. 6<sup>e</sup> druk. Met Portret. f 4,50.

**ROMANEN, BALLADEN EN LEGENDEN.**

5<sup>e</sup> Druk..... f 1,50.

**NIJWE GEDICHTEN.** 2 deelen 3<sup>e</sup> druk. f 3,—.

**LIEDJES VAN CLAUDIUS.** Met Vignetten.

3<sup>e</sup> druk..... f 1,50.

**DICHTBLOEMEN BIJ DE NABUREN GEPLUKT.** 2<sup>e</sup> druk..... f 1,50.

**VERSTROOIDE GEDICHTEN.** 2<sup>e</sup> druk. f 1,50.

**LAATSTE GEDICHTEN.** 2 Dln. 3<sup>e</sup> druk. f 3,—.

**NALEZING.** Onuitgegeven en verspreide Gedichten.

2<sup>e</sup> Druk..... f 1,50.

\*\*\* Bij GEBR. J. en H. VAN LANGENHUYSEN, te 's Gravenhage, is van de pers gekomen:

**VERHANDELINGEN VAN HET KONINKLIJK INSTITUUT VAN INGENIEURS.** 1858-1859. Eerste Aflevering. Met twaalf Platen, tegen den prijs van f 3,50.

Inhoudende:

Beschrijving van de IJzeren Traliebrug over de Maas bij Maastricht, ontworpen door J. A. KOOL, Hoofd-Ingenieur van den Spoorweg van Aken naar Landen over Maastricht, L. K. Inst. J. (Plaat 1 tot 8).

Mededeelingen van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende den toestand van de Haven het Nieuwediep. (Vervolg van bladzijde 81 der *Verhandelingen* voor 1856 — 1857).

Gemiddelde uitkomsten der waarnemingen gedaan aan den Helder, gedurende het jaar 1857, door den Opzigter van den Waterstaat C. VAN DER STERR.

Nota omtrent de Tafel van de Waterstanden op de Nederlandsche Hoofdrievieren, gedurende het jaar 1857, door H. F. FIJNJE. (Plaat 9).

Over IJzeren Ophaalbruggen, door de Leden D. J. STORM BUYSING en J. W. L. VAN OORDT. (Plaat 10).

De Hanepraaisluis te Gouda, door het Lid N. T. MICHAELIS. (Plaat 11 en 12).

Uittreksel uit de rapporten van het voorgevallene op de Rivieren in Nederland, vóór en tijdens de Ijsbezetting in het voorjaar van 1858.

Over de Stroomsnelheid en den Waterafvoer der Rivieren, bij ebbe en bij vloed, door het Lid E. OLIVIER DZ<sup>n</sup>.

Uitgegeven voor rekening van het Instituut.

Deze Werken worden niet in Commissie verzonden, en zijn alleen op aanvraag verkrijgbaar.

\*\*\* Bij P. ENGELS, te Leyden, is verschenen:

## Brief naar aanleiding van D. S. GORTER'S Geschrift:

de Theologie van Prof. J. H. SCHOLTEN enz. door J. H. SCHOLTEN, Hoogl. te Leyden f —,50.

## Open brief aan D. S. GORTER, als schrijver van

„de Theologie van Prof. J. H. SCHOLTEN Getoetst, ten opzichte van haar Wijsbegeerte, Openbaringsbegrip, Grond en Inhoud des Geloofs”, door een Theol. Doctor en Predikant f —,40.

## LEERREDENEN.

door Dr. J. J. PRINS, Hoogleraar in de Godgeleerdheid en Akademiëprediker te Leyden f 3.

## Verscheidenheid en Eenheid.

Christelijke Gezangen f 1 gebonden in linnen f 1,40.

\*\*\* Bij MENSING & DE KONING, te Rotterdam, is verschenen en alom te bekomen:

## POLITIEKE BRIEVEN.

4<sup>e</sup> BRIEF. Prijs 25 Cents.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.